

Тошкентлик, доверчивая и любящая родной язык и родную землю узбекская.

● Шарофжон ОРИЕВ — жангчи шоир. Улуғ Ватан уруши ветерани. «Шалолар», «Най садоси», «Қалбим қўшиғи», «Қатра қон», «Соғинч», «Қон ва шон» сингари ундан ортин китоблар муаллифи.

ГЎЗАЛ ПОЙТАХТИМ

(ҚҶШИҚ)

Октябрь тоғидан нур олган эллар,
Мумтоз ҳурриятни эъзозлар, сақлар,
Нигоҳида мудом шодлик, бахт қақнар,
Шукӯҳи сарбаланд гўзал Тошкентим.

Тинчлик қудратидан ҳаёт чарогон,
Қардош оилада мустақам ҳар он,
Дўстлик маскани бу, олқишлар жаҳон,
Шукӯҳи сарбаланд гўзал Тошкентим.

Шарқнинг қон томири туташган диёр,
Сийнаси нурафшон, ҳамиша баҳор,
Маркази ўқтам, ҳар ишга сарвар,
Шукӯҳи сарбаланд гўзал Тошкентим.

Опоқ жаҳоҳири дунё либоси,
Зафарлардан ошган эл ахириси,
Таърифин айтишга йўқдир қисси,
Шукӯҳи сарбаланд гўзал Тошкентим.

Шарофжон ОРИЕВ. Шахрисабз.

● ЯХО ВАХОВ — «Бухоро ҳақиқати» об-ласт газетаси-нинг ходими. Шейриятда ҳам далам тебратди. Ижодидан наму-налар республи-ка ва об-ласт га-зета ҳамда жур-налларида. «Еш-лик» альманахи-да эълон қилин-ган.

ДИЛОВАР ШАХАР

Қардошлик давронда мағрур боқар шаҳарсан,
Бағрида дарё-дарё меҳри оқар, шаҳарсан,
Сен ўзбекининг юраги, элга ёқар, шаҳарсан,
Шарқнинг дарбозасида янги баҳор, шаҳарсан,
Юз тилли, бир тилакли, мард, диловар, шаҳарсан,
Сенда яшаса одам — кўнглида балқар ойи,
Санъат, илм камоли, ижоднинг қутли-жойи,
Икки минг йиллик қадим маданият боргоҳи,
Неча улғу зотларнинг муқаддас хоқи пойи,
Зулмларни айлаган зеру забар шаҳарсан,
Бунда ҳамиша шонли комиссарлар руҳи шод,
Шомаҳмудовлар меҳри тўлқин отаркан қушод,
Қўчаларинг гўдаклар кулгиси билан обод,
Ҳар манзилда не буюк зотларни этасан ёд,
Ҳар қаричи қадамжод ва мўтабар шаҳарсан,
Оламда бир офат бор Одам Ато чоғидан,
Шаҳарларини йўқ қилар, гард қўймай тупроғидан,
Сен эса ингиладинг зилда титроғидан,
Қўмак олиб Қудратли Бирликнинг маёғидан —
Йўрғат билан юксалган қуёш қадар шаҳарсан,
Яхё ВАХОВОВ. Бухоро.

● Халид РАСУЛ — олим ва шоир, филология фанлари доктори. «Қалб қўшиғи», «Умр баҳори», «Бахт наъшаси», «Инсон маҳни», «Қуёшли кун» каби шеърини тўпламлари, бир қатор достонлари нашр этилган.

Б У Ю К ФАХРИМ

Боши Чотқол, Тиёншон,
Водийси баҳористон,
Этақлари Сирдарё,
Сабзаси Меҳригё,
Қиши ҳарир қўйлақли,
Қўклами гул чечакли,
Ези жонга қоқинди,
Қўзи жаҳоҳир сандиқ,
Сийнаси хуш атрли,
Ширин, ёғли патирли,
Она шахрим Тошкентим,
Буюк фаҳрим Тошкентим...

Мен қурдим сени қайта,
Қўшиқлар айта-айта,
Енимда бўлди дўстлар —
Қозоқ тоғику руслар,

Озарбайжон, армани
Бағишлаб қалб гулханин,
Донишманд, оқил меъмор,
Иш биларманд бинокор,
Ўтмишдаги деворлар,
Бог-роғ чақалокзорлар,
Жарлик, пастилик, тепалар
Урида олий бини,
Қасб эғиб ўзга жилло,
Қад кўтарди эур, жадал
Қўз қамаштирар, гўзал,
Уни безар наққошлар,
Кора кўз, қалам қошлар,
Шаҳримнинг кенг қўсида,
Ойна кўллар аксида
Чарақлаб турар қуёш,

Ҳатто кўкка чеккан бош.
Маҳалла, тузар обод
Шифобахш боғлар
бунёд —

Этилган нурга пайванд
Завқларга эллар дилбанд,
Денгиз каби мавж урган,
Нурда чайқалиб турган
Шўъла денгизим менинг
Тошкент — кундузим
менинг!

Бутун умримни сенга,
Дил чаман Ватанга
Бағишладим меҳнатда,
Ҳатто кураш, заҳматда
Қалбимнинг илосини,
Сўнмас эҳтиросини
Қўрсатмоққа интидим,
Буюк онам деб танидим,
Тупроғинга минг тазим:
Сенсиз мен бўлардим
ким?

Мен нима сенсиз, жоним?
Сенсан жонун жаҳоним!
Қалбимда очдинг чаман,
Танидлар сен билан
Ўзбек деган жонимини,
Жўш урган илҳомини;
Фанда кашфийтимни,
Қудрат, қамолотимни,
Истиқбол йўлидаги,
Ўзбекининг қўлидаги
Екут кўзи узуксан
Қалбим нақши, буюксан,
Менинг улғу Тошкентим,
Бахтга тўлуғ Тошкентим!

Халид РАСУЛ.

● ФАРЗАНДЛАРИНГИЗ УЧУН

ЎЗИМНИ ДАСТЁР БИЛДИМ

Эсимда бор:
ер «Гўли» деб
Шинка кўрғанда
Уясиз қолган қушдек,
Чирқиллаб чекмадим
Алам қилса ҳам жин-
жиз,
Оху-додин ор билдим,
Офатга ҳеч чекмай тиз
Ўзимни дастёр билдим
Тошкентжоним!

Акам билан ёнма-ён
Ҳашарга бордик анча,
Усталарга овқат, нон
Ташимдан югурганча,
Топ-тайёр
бўлди боқам
Бола тўла бог хона,
Ҳайрат,
кучингга боқсам
Мардсан эй азиз она —
Тошкентжоним!
Ҳамидулла ЕҚУБОВ.

Матбаачиларнинг ажойиб совғаси

Босмахона конвейеридан тушган китоб кўп кишиларни хурсанд қилади. «Тошкент энциклопедия» ушундай номнинг ўзи кўп нарсани билдиради. Ўзбек Совет Энциклопедиясининг бош редакцияси Тошкентнинг 2000 йиллигига шу универсал китобни тайёрлади. Уни яратишда турли билим соҳаларининг юзлаб олимлари, мутахассислари, партия, совет ходимлари, ёзувчилар ва журналистлар қатнашди.

Китоб Тошкент тўғрисидаги қисқача таърихий очерк билан очилади. Китобда жамин икки мингта яқин

мақола бўлиб, улар шаҳар ҳаётидаги муҳим воқеалар, унинг маъмурий районлари, ушундай масивлари ва катта-катта корхоналари тўғрисида, ўқув юртлари, илмий-таълим институтлари, санъат ва маданият муассасалари ҳақида, матбуот ва ижодий соҳалар ҳақида, тарих ва архитектура ёдгорликлари тўғрисида китобхонни хабардор қилади. Ҳаёти ва фаолияти Тошкент билан чамбарчас боғланган кишиларга уч юзта мақола бағишланган. Бу кишиларнинг номлари кўча ва майдонлар

номларида, ёдгорликлар ва ёдгорлик лавҳаларида абадийлаштирилган. Фан ва маданиятнинг атоқли арбоблари, ишлаб чиқариш илгөрлари тўғрисида биографик справкалар эълон қилинган. Шаҳар тўғрисидаги хикоятлари юзлаб ранг-баранг фотосуратлар, схемалар бойитилган.

Китобхон энциклопедия саҳифаларини ваққайлаб, ҳақли равишда «Шарқ юлдузи» деб аталувчи энг кенс шаҳарлардан бири-ни босиб ўтган йўли ҳақида, Ленинча миллий сиёсатини амалга ошириш натижасида

«Ўзбекистон» нашриёти Тошкент тўғрисидаги катта фото альбомни рус, ўзбек, инглиз ва араб тилларида босиб чиқарди. Республика пойтахтининг марказий майдонига ўрнатилган В. И. Ленин муҳташам ҳайкали фотосурати билан альбом очилади. Илмий республиканинг, мамлакатнинг йилномасига кўпгина шонли саҳифалар битилган шаҳарни тинчлик ва қардошларча бирдамлик овозига ҳамма қитъалардаги миллион-миллион кишилар серканг туриб қўлоқ соладилар.

Китобхон альбом ёрдамида фотокамера билан Тошкент бўйлаб мароқли саёҳат

қилади. У вертолетда кўтарилиб, қуш парвози баландлигидан унинг уй-жой кварталлари ва парклари кўради, метронинг гаройиб ер ости саройларига тушади, завод ва фабрикаларга, музейлар ва театрларга боради. Шарқ бозорининг анвойи мева-ларидан лол қонади, чойхонага кириб бир пиёла хушбўй чой ичиб, доно оқсоқоллар билан суҳбатлашади. Альбомда В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиалининг, СССР халқлари дўстлиги музейининг фото материалларидан, шунингдек Ўзбекистон инфоархив ахбороти фотохроникасидан фойдаланилган.

(ЎЗТАГ).

САНЪАТНИНГ СЕҲРИ ОЛАМИ

Хаёл оғушида; рақс жозибаси.

С. Маҳкамов ва А. Рискнев (ЎЗТАГ) фотолари.

Лидолия НИКИТИНА

ЁРДАМ

Зилзилалар, қор қўчилари, туфонлар, дахшатли тошқинлар ҳақидаги хабарни эшитган, одамлар узок масофаларни ўтиб, зарар кўрганларга ёрдамга ошиқадилар.

Ҳар қандай табиий офат

ЛИРИК МИНИАТЮРАЛАР

Лидолия Никитинанинг лирик миниатюралари «Тошкент оқшони» саҳифаларида биринчи бор бундан ўн беш йил муқаддам пайдо бўлган эди.

У Тошкент тўқимачилик комбинати тарихий музейининг директори, 1982 йилда СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси бўлди.

Бугун биз газетхонлар эътиборига ёзувчининг «Кўк одамлар» номи китобидан олинган янги асарларини ҳавола этмоқдамиз. Бу китоб Ғафур Ғўлом номидаги нашриётда чоп этишга ҳозир ланмоқда.

Ёзувчи миниатюралари чорак ёки ярим саҳифадан ошмайди. Аммо «Қис-

қалик — истеъдод белгиси» деб бекорга айтмаганлар. Бирор ҳодисанинг фалсафий моҳиятини очиб бериш, қаҳрамоннинг кайфияти, характери оидини таърифлаш учун муаллифга бир неча сўз ихчамгина тасвир кифоя қилади.

Лидолия Никитинанинг асарларида миллий, халқ ижоди оҳанглари сезилади. У аёл қалбнинг ўзига хос қирраларини образли акс эттирди. Ёзувчининг фаолиятида унга радиожаурналист бўлиб ишлаган йилларидаги тақрибис қўл келмоқда. Муаллифга чин дилдан ижодий муваффақиятлар тилamoқчимиз.

В. ПАРМУЗИН,

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правленесининг секретари.

МЎРТ ДАРАХТЛАР

Баъзан ташқи томондан бақувват, чиройли кўнган дарахтларнинг ичи бўш бўлади.

Ўзасиз дарахт бугунги кун билан яшаётган одамга ўхшайди. Унинг ўтмишида таъини йўқ.

У замин барча кечмишдан воз кечиб, уларнинг устига чинак тортиб, бундан кейинги ҳаётини енгиллаштиришга, деб ўйлайди.

Аммо шундай ҳолатлар бўладими, ўтмишга қайтишни, ундан маслаҳат сўрашни талаб этади. Ортиқча парижонхотирлик эса албатта жазоланади.

Бугунги кун дарахтнинг фақат пўстлогидир. У ўтмишга беркитиб туради.

Устиди қатлам қанчалик чиройли бўлмасин, кутланган бахтсизликлардан ҳимоя қила олмайди.

Дастлабки бўрондай бундай дарахтларнинг қанча-қанчаси ҳалокатга юз тутадилар.

МУҲАБАТ СУКУНАТИ

Тўй кун «Муборак бўлсин!» деган қувончли сазолар тингач, қуёв келинга кўйиб турган шампань винос қуйилган биллур қадаҳини узатди.

Келин ва қуёв атрофдагиларни ҳам унутиб, қадаҳ чеккаларидан отилиб чиқ-

ётган пуфакчаларни ҳаяжон билан қузата бошладилар. Вино тингидан сўнг атрофга ҳам қутилмаган сокинлик чўккайлигини сезиб қолдилар.

Оҳанглар садоси ҳам, эркак ва аёлларнинг қувонч овозлари ҳам, кўча шовқини ҳам тиниб қолгандек эди...

Ўшандан буюн кўп йиллар ўтди. Аммо муҳаббат ҳаёда этган, ором бағишловчи ана шу сокинлик уларга ҳамроҳ. Ешлари энди анча жойга бориб қолган бўлса ҳам бу сукунат худди чорақ аср муқаддам бўлгандек, ҳаётнинг тобора кучайиб бораётган шиддати ичра бир-бирларини анқ эшитиш ва тўшунишга ёрдам беради.

АЁЛЛАР — ҚУШЛАРДИР

Аёллар — қушлардир! Уларнинг барчаси ажойиб қуш. Агар улар қанотларида парвозни ҳис қилмасалар, яна кўкка парвоз қилиш умидидан мажрум бўлсалар ҳалокатга учурайдилар.

Улар ташвишсиз қулишни, қўшқлар айтишни, ойнага қарашни, гуллардан завқ олишни, сенишганларни пайқашни унутиб қўядилар.

Қўзлари дунёдаги ҳамма нарсаларга лоқайд бўлиб қоллади.

Сен — қанотларининг сунгги силкинишинсан! Тунги гулҳанда сўнаётган чўғининг охири шўъласисан.

Сен — нотаниш осмон, нотаниш йўлсан, мен эса ундаги қушман! Тўртиниб, қонилиб йўл босаман. Аввал гудек самодда парвоз қила олмайман.

Аёллар — қушлардир. Уларнинг ҳаммаси ажойиб қуш. Чунки муҳаббат уларга қанот бахш этади.

Русчадан таржима.

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

3 ТОШКЕНТ БЕТ.ОҚШОМИ

19 АВГУСТ, 1983 й.

«ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ» КОНКУРСИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

